

झारखण्ड शैक्षिक अनुसंधान एवं प्रशिक्षण परिषद् ,राँची, झारखण्ड
प्रथम सावधिक परीक्षा 2021–2022
मॉडल प्रश्न पत्र सेट–2

कक्षा – 12 विषय – संस्कृत (इलेक्ट्रिव) समय 1 घंटा 30 मिनट पूर्णांक – 40

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
 2. प्रश्नानां संख्या—40
 3. प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते एकम् अंकं निर्धारितम् अस्ति ।
 4. प्रश्नानां कृते नकारात्मकम् अंकनं नास्ति ।
 5. सर्वेषां प्रश्नानां चत्वारः विकल्पाः सन्ति, तेषाम् एकम् उचितं विकल्पं चिन्नुत ।

खण्ड – क (अपठितांशावबोधनम्)

अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा तदाधारितान् प्रश्नान् उत्तरत-

अवश्यं करणीयं कर्म कर्तव्यम् इति उच्यते। मनुष्याणां जीवने कर्तव्यपालनेनैव सर्वदा उन्नतिर्भवति। कर्तव्यपालनं जीवनस्याधारशिला विद्यते। सर्वे एव स्वकर्तव्यस्यानुचरणं कुर्वन्ति। सूर्यः सततं तपति। वायुः अहर्निंशं वहति। धराप्राणिनः धारयति। जीवनं सुखमयं कर्तुं मानवस्य कृते अनेकानि कर्तव्यानि निर्धारितानि सन्ति। मनुष्यैः तेषां पालनम् अवश्यमेव कर्तव्यम्। विद्याध्यनम् चरित्रनिर्माणम्, स्वदेशस्य समाजस्य च सेवा, सदाचारस्य पालनम्, परोकारादयः सर्वाणि कर्तव्यानि सन्ति, यः मानवः कर्तव्यपरायणः भवति स एव समाजस्य रक्षकः आदरभूतश्च भवति। अतः सर्वे मनुष्यैः सदा स्वकर्तव्यं पालनीयम्। स्वकर्तव्यं न कदाचिदिपि त्याज्यम्।

खण्ड – ख अनुप्रयुक्तं व्याकरणम्

- (5) इत्यस्खलितं पदस्य विच्छेदं चिनुत—
 (क) इत्यस्य + खलितं
 (ग) इति + अस्खलितं
 (ख) इति + स्खलितं
 (घ) इत्य + अस्खलितं
- (6) घर्घरानुनादिना पदस्य विच्छेदं चिनुत—
 (क) घर्घर + अनुनादिना
 (ग) घर्घर + नुनादिना
 (ख) घर्घरानु + आदिना
 (घ) घर्घरानु + नादिना
- (7) जनपदेष्वनुश्रूयते पदस्य विच्छेदं चिनुत—
 (क) जनपदेष्व + नुश्रूयते
 (ग) जनपदेषु + श्रूयते
 (ख) जनपदेषु + अनुश्रूयते
 (घ) जनपदेषुनु + श्रूयते
- (8) दीर्घायुषम् पदस्य विच्छेदं चिनुत
 (क) दीर्घा + युषम्
 (ग) दीर्घायु + षम्
 (ख) दीर्घ + युषम्
 (घ) दीर्घ + आयुषम्
- (9) विनयशिशिरे पदस्य विग्रहः किम् ?
 (क) विनयःशिशिरः
 (ग) विनयेन शिशिरः
 (ख) विनयम् शिशिरम्
 (घ) विनयाय शिशिरम्
10. अयस्कान्तशकलः पदस्य विग्रहः किम् ?
 (क) अयस्कान्तस्य शकलः
 (ग) अयस्कान्तात् शकलः
 (ख) अयस्कान्तम् शकलम्
 (घ) अयस्कान्ताय शकलम्
11. पशुसमान्नाये पदस्य विग्रहः किम् ?
 (क) पशुभ्यःसमान्नायः
 (ग) पशून् समान्नायः
 (ख) पशूनां समान्नायः
 (घ) पशवः समान्नायः
12. अस्खलितं पदस्य विग्रहः किम् ?
 (क) न स्खलितम्
 (ग) अस्खलितमे
 (ख) न अस्खलितम्
 (घ) अस्खलितम्
13. वद् + अनीयर् इति पदस्य उचितं विकल्पं चिनुत—
 (क) वदनीयः
 (ग) वदीया
 (ख) वदेत
 (घ) वदीयम्
14. लिख् + कत्वा इति पदस्य उचितं विकल्पं चिनुत—
 (क) लिखित्वा
 (ग) लेखित्वम्
 (ख) लीखित्वा
 (घ) लेखनीयम्
15. भ्रम् + तुमुन् इति पदस्य उचितं विकल्पं चिनुत—

16. दीन + तल् इति पदस्य उचितं विकल्पं चिनुत-

- (क) दीनता
(ग) दिनता:

ਖਣਡ – ਗ (ਪਠਿਤਾਵਬੋਧਨਮ्)

17. 'विद्या अमृतम् अश्नुते' पाठः कस्मात् संकलितः?

- (क) ईशावास्योपनिषत् इति ग्रन्थात्
 (ग) श्रीमद्भागवतपुराणात्

(ख) नारदीयपुराणात्
 (घ) मार्कण्डेपुराणात्

18. विद्यया किं प्राज्ञोति ?

(क) विषम्	(ख) पुस्तकम्
(ग) भोजनम्	(घ) अमृतम्

19. वेदस्य सारः कुत्र समाहितः ?

20. उपनिषदानां संख्या अस्ति-

(क) 108	(ख) 105
(ग) 101	(घ) 107

21. उत्तररामचरितम् कस्य रचना अस्ति ?

(क)माघस्य	(ख)भासस्य
(ग)भवभूते:	(घ)भारवे:

22. उत्तररामचरिते रसः अस्ति-

२३. श्रीरामः राजा आसीत् ।

24. लवकुशौ कर्य आश्रमे वसतः स्मः ?

25. कर्मगौरवम् पाठः कस्मात् ग्रन्थात् संकलितः

26. श्रीमद्भागवदगीतायां कस्य उपदेशः सन्ति ?

(क) श्रीकृष्णस्य	(ख) बुद्धस्यः
(ग) महावीरस्य	(घ) श्रीरामस्य

27. श्रीमद्भागवदगीता महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि विद्यते ?

(क) शान्तिपर्वणि	(ख) भीष्मपर्वणि
(ग) आदिपर्वणि	(घ) वनपर्वणि

28. 'स सन्यासी च योगी' अत्र कः अव्यय पदम्—

(क) स	(ख) सन्यासी
(ग) च	(घ) योगी

29. चन्द्रापीडं कः उपदिशति ?

(क) शुक्नासः	(ख) पुण्डरीकः
(ग) महाश्वेता	(घ) कादम्बरी

30. 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' इयं सूक्तिः अस्ति—

(क) माघस्य कृते	(ख) धर्मपालस्य कृते
(ग) बाणस्य कृते	(घ) धर्मदासस्य कृते

31. लक्ष्मीमदः कीदृशः ?

(क) दारूणः	(ख) करूणः
(ग) ललितः	(घ) सहदयः

32. अनर्थपरम्परायाः किं कारणम् ?

(क) बुद्धिः	(ख) उपदेशः
(ग) अनुशासनम्	(घ) अप्रतिमरूपत्वम्

33. कुलव्रतं कः पालयति ?

(क) बुद्धिमान्	(ख) मूर्खः
(ग) कुटिलः	(घ) पशवः

34. कः विरसान् दिवसान् यापयिष्यति ?

(क) भ्रमरः	(ख) हंसः
(ग) कोकिलः	(घ) शशकः

35. अपणिडतानां विभूषणं किम् ?

(क) मौनम्	(ख) वाचालताम्
(ग) सम्भाषणम्	(घ) बहुवादनम्

36. विपदि धैर्यं कः प्रदर्शयति ?

(क) दुरात्मा	(ख) मूर्खात्मा
(ग) महात्मा	(घ) भूतात्मा

37. 'उत्तररामचरितम्' अस्ति—

(क) महाकाव्यम्	(ख) चम्पूकाव्यम्
(ग) गद्यकाव्यम्	(घ) नाटकम्

38. कः रामायणाधारितः ग्रन्थः अस्ति ?

(क) वासवदत्तम्	(ख) उत्तररामचरितम्
(ग) ऋतुसंहारः	(घ) दशकुमाचरितम्

39. श्रीकृष्णः कस्य सारथिः आसीत् ?

(क) युधिष्ठिरस्य	(ख) अर्जुनस्य
(ग) शत्र्युस्य	(घ) दुर्योधनस्य

40. 'चाण्डालकन्या' कस्य काव्यस्य नायिका अस्ति ?

(क) दण्डेः	(ख) कालिदासस्य
(ग) माघस्य	(घ) बाणभट्टस्य